

Nr 57.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa reparations- och inredningsarbeten i länsresidenset i Jönköping; given Stockholms slott den 31 januari 1919.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen

att till reparations- och inredningsarbeten i länsresidenset i Jönköping, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av föredragande departementschefen förordat förslag, å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 11,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillbandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 januari
1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
              SCHOTTE,
              PETRÉN,
              NILSON,
              LÖFGREN,
              RYDÉN,
              UNDÉN,
              THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående tilläggsstat till riksstaten för samma år föreslog Kungl. Maj:t under punkt 19 av sjunde huvudtiteln riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli förelagd riksdagen, för vissa inrednings- och reparationsarbeten i länsresidenset i Jönköping å nämnda tilläggsstat beräkna ett reservationsanslag av 11,000 kronor.

Sedan beredningen av detta ärende numera slutförts i finansdepartementet, anhåller jag att få framlägga förslag till proposition i ämnet.

Residenstomten i Jönköping begränsas i norr av Skolgatan, i väster av Residensgatan och i öster av Vallgatan. Söder om tomten

ligger nya elementarläroverkets gymnastikhus. Med huvudbyggnaden, som har fasad åt Skolgatan, äro åt gårdssidan till sammanbyggda två mindre flyglar. I tomtens södra del ligga två självständiga flygelbyggnader, vardera bestående av bottenvåning och vindsvåning.

Länsstyrelsen förfogar över huvudbyggnadens bottenvåning utom två rum och kök, vilka utgöra bostad åt en av styrelsens vaktmästare. Landskansliet har sina lokaler i nämnda vånings östra del, där även landshövdingens ämbetsrum är beläget. I västra delen äro landskontoret samt vaktmästarlägenheten inrymda. Landshövdingens boställsvåning omfattar samtliga utrymmen i våningen en trappa upp i huvudbyggnaden utom tre, ovanför landskansliets avdelning belägna rum, vilka varit upplåtna åt länets lantmäterikontor såsom dess tjänstelokal intill den 1 juli 1918, då kontoret, jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 28 september 1917, inflyttade i förhyrd lokal.

Ostra gårdsflygeln innehåller en bottenvåning och en vindsvåning. I den senare äro inredda ett rum och kök, vilka jämte ett rum i bottenvåningen utgöra bostad för landshövdingens kusk. Bottenvåningen innehåller utom sistnämnda rum tvättstuga, avträden m. m.

Med skrivelse den 12 mars 1918 har byggnadsstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat en den 8 i samma månad dagtecknad, till nämnda styrelse ställd skrivelse, däri länsstyrelsen i Jönköpings län anfört:

»På grund av fögderiförvaltningens omorganisation hava göromålen hos länsstyrelsen i avsevärd grad ökats. Från och med innevarande års ingång hava därför jämväl arbetskrafterna å såväl landskansliet som landskontoret utökats, i det att dels en landsfogdetjänst inrättats dels flere landskanslistor och landskontorister anställets än vad förut varit fallet. Dessutom komma särskilt å landskontoret att behövas flera extra biträden än förut.

Då de för närvarande av länsstyrelsen disponerade ämbetslokalerna icke äro tillräckliga för det sålunda ökade antalet tjänstemän, och därtill kommer att landskontorets nya bestyr med utskylds- och bötesredovisningen i och för sig kommer att kräva större utrymme än som nu står till förfogande, har det visat sig nödvändigt att utöka ämbetslokalerna med flera rum.

Detta ökade utrymme torde kunna vinnas därigenom, att för landskontorets räkning vaktmästarens bostad tages i anspråk och för denne beredes bostad i östra flygelbyggnaden, medan däremot landskansliet skulle få sitt behov av ökade lokaler tillgodosett bland annat genom disponerande av nuvarande lantmäterikontorets lokaler, vilka äro avsedda att den 1 juli förflyttas till posthuset.»

Beträffande de närmare detaljerna av den omändring av länsresidenset, som sålunda ifrågasattes, hänvisade länsstyrelsen till dess skrivelse bilagda, av stadsarkitekten Aug. Atterström uppgjorda ritningar med därtill hörande beskrivningar och kostnadsförslag; och anhöll läns-

styrelsen, att nödiga medel måtte ställas till dess förfogande för ifrågasvarande ändringsarbetens utförande i enlighet med ovannämnda ritningar och kostnadsförslag,

Länsstyrelsens sålunda framlagda förslag innefattade i första hand reparations- och ändringsarbeten i dels de till bostadslägenhet för en vaktmästare för närvarande upplåtna rummen, vilka skulle ställas till landskontorets förfogande, dels de av lantmäterikontoret förut innehavda lokalerna, vilka skulle användas till beredande av ökat utrymme åt landskansliet, dels ock de under sistnämnda lokaler belägna rum i bottenvåningen, vilka i samband med lokalutvidgningen för landskansliet skulle få ändrad användning. Vidare avsåg förslaget, att i samband med reparationsarbetena i sistnämnda avdelning av bottenvåningen dels vissa anordningar skulle vidtagas för att bereda bättre belysning i ett till samma avdelning hörande större förrum, dels ock ett vindfång skulle anbringas vid ingången till avdelningen. Östra gårdsflygeln, vars vindsvåning är låg, skulle påbyggas och dess inredning så omändras, att byggnaden komme att innehålla två bostadslägenheter, en i våningen en trappa upp för kusken och en i bottenvåningen för den vaktmästare, som nu har sin bostad i huvudbyggnaden. I stället för den av landshövdingen disponerade tvättstuga, som för närvarande är inrymd i ifrågasvarande flygelbyggnads bottenvåning, skulle ny tvättstuga inredas i källaren till huvudbyggnadens västra flygel.

Vidare skulle, då de nuvarande för länsstyrelsens personal avsedda klosettanordningarna — förlagda i huvudbyggnaden dels i västra delen av källaren, dels i ett förrum i bottenvåningen — anses otillfredsställande, en ny toalettavdelning inredas i mittpartiet av sistnämnda källare. Härav skulle påkallas en del omändringar i den ovanför liggande förstuga, från vilken uppgången till landshövdingens våning leder.

Kostnaderna för de sålunda föreslagna arbetena hade i den av länsstyrelsen överlämnade kostnadsberäkningen uppgivits till inalles 34,205 kronor, varav belöpte på arbetena å huvudbyggnaden 16,200 kronor och å gårdsflygeln 18,005 kronor.

I den skrivelse av den 12 mars 1918, varmed byggnadsstyrelsen överlämnade nämnda förslag, anförde styrelsen beträffande det beräknade kostnadsbeloppet, att detsamma borde ökas med omkring 30 procent för tiden efter den 1 april 1918, varföre sammanlagda kostnaden borde upptagas till i runt tal 44,400 kronor.

Om man i anslutning till vad byggnadsstyrelsen sålunda anført beräknar en höjning av omkring 30 procent på vardera av de båda

huvudposterna i länsstyrelsens beräkning, erhåller man följande belopp, nämligen för

huvudbyggnaden	kronor 21,000
och för flygelbyggnaden.....	» 23,400
<hr/>	
summa kronor	44,400.

I sin förenämnda skrivelse förklarade byggnadsstyrelsen, att styrelsen vid granskning av länsstyrelsens förslag icke funnit något att för sin del erinra; och hemställde byggnadsstyrelsen, med förmälan att det till styrelsens disposition ställda anslaget till byggnader och reparationer icke lämnade tillgång till gäldande av kostnaderna för förslagets utförande, att Kungl. Maj:t måtte dels bemyndiga styrelsen att utföra de föreslagna arbetena, dels ock för ändamålet bereda erforderliga medel.

Sedan de lokaler i länsresidensets i Jönköping huvudbyggnad, vilka länets lantmäterikontor förut innehaft, med kontorets avflyttning till förhyrda lokaler den 1 juli 1918 blivit lediga, böra de förra givetvis underkastas sådana reparationer och omändringar, att de bliva tjänliga ämbetsrum åt länsstyrelsen. Jag finner likaledes naturligt, att på grund av den ökning av länsstyrelsens arbetskrafter, som den med ingången av år 1918 ikraftträdde omorganisationen medfört, styrelsen har behov av även den ytterligare lokalutvidgning, som kan vinnas därigenom att den i huvudbyggnadens bottenvåning inrymda bostadslägenheten upplåtes och omändras till ämbetslokaler.

*Departements-
chefen.*

Däremot har jag funnit betänkligheter möta mot utförande av den föreslagna påbyggnaden och ändrade inredningen av östra flygelbyggnaden. Sistnämnda åtgärder avse, på sätt framgår av den redogörelse jag lämnat, i första hand att inreda en ny vaktmästarbostad till ersättning för den nu i huvudbyggnaden inrymda. Därjämte skulle den fördelen vinnas, att den nuvarande bristfälliga bostadslägenheten i flygelbyggnaden bleve väsentligt förbättrad. Kostnaden för ifrågavarande arbetens utförande uppgå enligt den av mig meddelade kostnadsberäkningen till 23,400 kronor. Härvid är emellertid att märka, att av arbetena å huvudbyggnaden de, som avse inredningen av en tvättstuga i källaren, på sätt framgår av vad jag förut nämnt sammanhånga med flygelbyggnadens ändrade inredning. I den av länsstyrelsen överlämnade kostnadsberäkningen upptages för nämnda tvättstuga bland byggnadskostnaderna ett belopp av 1,050 kronor, vartill bör läggas en del av de för vatten- och avloppsledningar m. m. i samma beräkning upptagna kostnaderna, 2,550 kronor, varefter summan bör i enlighet med byggnads-

styrelsens nyssnämnda beräkningssätt ökas med 30 procent. Kostnaden för tvättstugans inredning torde med sådan beräkning kunna sättas till approximativt 2,000 kronor. De med flygelbyggnadens omändring sammanhängande utgifterna komma sålunda att belöpa sig till omkring.....	kronor 25,400
och de återstående utgifterna för huvudbyggnaden att stanna vid omkring	» 19,000
	summa kronor 44,400.

Oaktat omändringen av ifrågavarande flygelbyggnad ingår i byggnadsstyrelsens föreliggande förslag såsom endast en förutsättning för åstadkommande av det väsentliga, nämligen ökat utrymme åt länsstyrelsen i huvudbyggnaden, komma sålunda de av nämnda omändring föranledda kostnaderna att uppgå till högre belopp än kostnaden för de huvudsakliga arbetena. Betraktar man vidare förslaget i vad det avser flygelbyggnaden utan samband med vad som föreslagits beträffande huvudbyggnaden, torde man knappast kunna undgå att finna, att det nya bostadsutrymme och de övriga förbättringar, som skulle vinnas i flygelbyggnaden, knappast stå i skälighet förhållande till de enligt min nyss gjorda beräkning härmed sammanhängande kostnaderna. Med hänsyn till vad jag nu anfört har jag funnit mig böra tillse, huruvida icke arbetena å flygelbyggnaden skulle kunna uteslutas ur förslaget; i sådant syfte har jag under hand anmodat chefen för byggnadsstyrelsen, generaldirektören Möller att föranstalta om utredning av frågan, huruvida icke åt länsstyrelsen skulle kunna beredas behöfligt ökat utrymme, utan att härigenom den ifrågasatta omändringen av östra flygelbyggnaden bleve påkallad.

Med anledning härav har byggnadsstyrelsen med skrivelse den 19 november 1918 till mig överlämnat ritning, beskrivning och kostnadsberäkning till ett av stadsarkitekten Atterström efter styrelsens uppdrag utarbetat mindre omfattande förslag.

*Det senare
förslaget.*

Detta förslag avser att för länsstyrelsens räkning taga i anspråk såväl de lokaler, som förut varit upplåtna åt lantmäterikontoret, som ock den nuvarande vaktmästarbostaden. Däremot är vad förut ifrågasatts beträffande såväl omändring av östra gårdsflygeln och därmed sammanhängande arbeten som ock inredning av en toalettavdelning i mittpartiet av huvudbyggnadens källare ur det senare förslaget uteslutet.

I fråga om uteslutandet av toalettinredningen har i sistnämnda, av arkitekten Atterström undertecknade beskrivning anförts, att, ehuru avträdesförhållandena inom länsstyrelsens lokaler vore i flera hän-

seenden otillfredsställande, arkitekten dock efter samråd med länsstyrelsen föresloge, att man tillsvidare måtte avstå från de relativt dyra anordningar för inredande av en toalettavdelning, vilka ingått i det förra förslaget. Dels bleve en tillfredsställande evakuering med nyanläggningar av vederbörlig murkanal och elektrisk fläkt dyrbar både i anläggning och drift, dels syntes det vara lämpligt att tillsvidare avvakta den vidare utvecklingen och slutliga lösningen av frågan om anordnande av vattenklosettsystem i staden, dels slutligen ansåge man sig böra vinna någon tids erfarenhet i anledning av övriga, genom fögderiförvaltningens omorganisation föranledda och nu föreslagna lokaländringar. Sedermera kunde det emellertid säkerligen icke undvikas, att krav uppställdes på avhjälpande av nämnda missförhållanden antingen såsom i det tidigare förslaget ifrågasatts eller möjligen på annat, lämpligare ställe och med lägre kostnad.

Det senare förslaget innefattar vidare, att de tre rum, som lantmåterikontoret förut innehåft, tagas i anspråk för länsstyrelsens räkning på så sätt, att ett blir landshövdingens ämbetsrum och de båda övriga upplåtas dels till arkiv åt landskansliet, dels ock till tjänsterum för någon del av landskontoret. Genom dessa anordningar blir det möjligt att åt landsfogden upplåta landshövdingens nuvarande ämbetsrum i bottenvåningen samt att använda de för landskansliets arkiv förut disponerade utrymmena i samma våning till rum för maskinskrivning m. m. Den nuvarande vaktmästarbostadens boningsrum äro avsedda till lokal för uppbördsverket inom landskontoret, och i samma bostads kök är meningen att inreda frukostrum för landskontorets personal.

Kostnaderna för det mindre förslagets genomförande, oavsett arvoden för ritningar, beskrivningar och kostnadsberäkningar, hava av Atterström beräknats till 8,700 kronor. Härtill har byggnadsstyrelsen ansett böra läggas ett belopp av 2,300 kronor till arvoden för utredningar, kontroll och avsyning, varigenom kostnaden i det hela skulle komma att uppgå till 11,000 kronor eller det belopp, som enligt vad jag i början av detta mitt anförande erinrat Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ifrågavarande ändamål å tilläggsstaten för år 1919 beräkna.

Av de i Atterströms beräkning upptagna kostnaderna belöpa på reparations- och ändringsarbeten i landskansliavdelningen kronor 4,175 och i landskontorsavdelningen » 2,950 samt på komplettering och omändring av den elektriska belysningen » 800 och på oförutsedda utgifter och tillsyn » 925

summa kronor 8,850

varifrån skall enligt kostnadsberäkningen avdragas för

4 st. användbara dörrar	kronor 150
återstående kostnad	kronor 8,700.

*Departements-
chefen.*

I anslutning till vad jag förut i fråga om det tidigare förslaget anfört, ansluter jag mig till grundtanken i det förslag, som nu föreligger; och då från min sida icke förekommer anledning till erinran vare sig mot förslagets detaljer eller mot den av byggnadsstyrelsen framlagda kostnadsberäkningen, kan jag biträda samma förslag i dess helhet.

Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till reparations- och inredningsarbeten i länsresidenset i Jönköping, i huvudsaklig överensstämmelse med det av mig nu förordade förslaget, å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 11,000 kronor.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan biföll Hans Maj:t Konungen; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bil. litt. ... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Herbert Wallin.